

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az átalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűzsdékben.

Az állat.

— Merénylet Csaplár Benedek ellen. *Csaplár* Benedek, a piarista-rend agg kormánytanácsosa ellen, aki csak a minap ünnepelte gyémántmiséjét, tegnap este gyalázatos támadást intézett egy munkásember: A nyolcvanöt éves öreg ur szokott esti sétájából tért haza nyolc óra tájban. Amikor az esküetri templom parkja előtt elhaladt a piarista rendház felé, egy kékinges munkás jött vele szemben. Itt kissé elhagyta és gyanútlanul a haladó öreg urat hátulról úgy arcul ütötte, hogy Csaplár elbukott.

(*) Tehát már itt tartunk A papi ruha, a papi állás életveszélyessé lett hordozójára szép Magyarországon.

Értsük meg jól! nem Afrikában, hanem is új Guinea földjén, hanem a 900 év óta keresztény Magyarországon. Nem egy gyöngé közbiztonsági állapotokkal megáldott obskurus faluban, hanem is éjszakának idején, hanem az ország fővárosában esti 8 órakor, mikor legtöbb ember járkal az utcákon.

A gaz merénylő személye nem nagyon érdekel. Mikor e sorok fölé azt írtam, hogy: *állat*, bevallom, nem gondoltam meg, hogy ezzel megsértem az --- állatot. Pedig úgy van.

A szelid, pláne háziállat nem bántja azt az embert, aki nemcsak hogy nem bántja őt, sőt jót tesz vele, szeretettel van iránta. A ragadozó, a vad állat is rendszeren

csak akkor támad, ha éhes, vagy ha ingerlik. Különbözik nem.

Jung Józsefet ezek egyikével sem lehet összehasonlítani. A megtámadott agg szerzetes őt sohasem bántotta. Valószínűleg mást sem. Hisz egész hosszú élete az Isten, a haza és a tudomány szolgálatában telt el. Hetven éve szerzetes, hatvan éve pap, ki ez idő alatt alig tett egyebet, mint a tudományt művelte, a felvilágosodást szolgálta, az ifjúságot nevelte. Követ hordott a magyar haza épületéhez. *Jung* Józsefet semmiesetre sem bántotta, tehát ennek durva, ocsmány cselekedetére okot nem adott. A Pesti Hírlap azt mondja, hogy egy *meghibbant* elméjű emberrel állunk szemben. Ez a *vesztség* tünete.

Szándékosan használtam a szót *tünet*. *Jung* József sajnos nem egyen ma már Magyarországon, hanem *typhus* és cselekedete egy szimptomája annak a betegségnek, mely mint a rákfene rágódik évek óta a becsület magyar nép lelkén.

Szemünk előtt pusztít ez a betegség és terjed napról-napra s mi egykedvűen nézzük, mintha nem is a mi vérünket rotaná, nem is Magyarországot fáját örönlé iskolákban és a közélet terén, napi sajtóban, irodalomban, színházakban, családokban és egyesületekben egyaránt

pusztít, rombol ez a betegség. Ujabbán főleg a munkásosztályra vetette magát, ezt rabolja meg legdrágább javaitól, ettől ragadja el hitét, Istenét, hazáját, becsület-érzését, ezt teszi alábbvalóvá az állatnál.

S ezen nincs mit csodálkoznunk. A *Pikler Gyulák*, *Somló Bódogok*, „tudományát“, a *Bokányi Dezsők*, *Izrael* és egyéb *Jakabok* jelszavait így emészti meg a műveletlen tömeg. Nem tesz egyebet, csak aprópénzre váltja a nagy bankókat. Leüti ököllel azokat, kikről a felvilágosodás, a szabadság, a helyzetjavítás szent nevében azt mondták neki: ez a te ellenséged. Miért? Mert „csuhás.“

Es ha ez ellen az áramlat ellen, mely a modern pogányság áramlata, állást foglal el egy miniszter; ha lefoglalhat egy olyan szennylapot, mely nap-nap után az utca sarával, a kloakák szennyével dobál tiszteletreméltó személyeket és intézményeket: óriási felháborodás keletkezik a sajtószabadság szent nevében.

Ha egy miniszteri tanácsos ezen áramlattal szemben a keresztény nevelés szükségességét sürgeti, gátat emel a piszkos vizek áradata elé: a szabadkőműveség minden erejét megfeszíti, hogy utjába álljon a „klerikális“-törekvéseknek S ami a legszomorubb, református magyar testvéreink egyházkerületi gyűlései állnak be

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Két levél.

I.

Felső-baratai *Baratay Gáspár* leve gyámleányához, *Kátay Magdához*:

Kedves gyámleányom!

Egy kis baleset végett, ugyanis a lábam bokában kifoccamodott, nem mehetek most hozzá-
tök és nem kérdezhetem meg tőled: mi kifogásod van *Bálmós Imre* ellen?

Mert az öreg *Bálmós Menyhért* keserves levéllel fordult hozzám. Panaszt tesz, hogy mind csak hiába várja édesanyjától az ígért meghívást: mikor menjek már *Imrével* az elgyűrűzésre?

Ugylátszik, hogy sem az öreg, sem a fiatal semmiképen sem akarja elfogadni, hogy te vonakodhatnál ettől a házasságtól? Mert azt is írja *Bálmós*, hogy már édesanyáddal jóformán meg is egyezett a hozomány iránt is. Csak azt tartotta még föl édesanyád, hogy otthonról írja meg, mikor jöhetnek.

Kedves kis hugom, ne röstelj nekem szegény béna embernek, ebben a fontos ügyben felvilágítást adni.

Aztán csakugyan azért mentetek *Bálmónsfalvára*, hogy te *Imrét* megismerd? Vagy, mint apja írja: „házasság céljából kölcsönösen megszeressétek egymást?“

Írj nekem minderről bizalommal. Ne sajnáld se a papírost, se a tintát, a mi azt jelenti, hogy hosszú levelet várok. Hisz tudod milyen kedves vagy nekem, stb.

II.

Kátay Magda levele Baratai *Baratay Gáspár*hoz.

Drága gyámtyám!

Kis baleset? Hisz az szörnyű nagy baj, hogy szegény lába kifoccamodott! Még nekem is baj! Mert a miatt nem láthatom s nem mondhatom el szóval, hogy *Bálmós bácsi* öregember létére, levélben letérfert az igazság utjáról.

Édesanyám csak azért ment *Bálmónsfalvára*, mert *Erdősön* hallottuk, hogy a *Bajnai-féle* örökösödési pörhöz a szükséges okiratok nagyobb része *Bálmóséknál* van.

Hisz ön tudja, kedves gyámtyám, hogy ugyanazért kerestük most föl személyesen a többi roknt is. Es ha gyámomat olyan szerencsétlenség nem érte volna, hogy hozzánk jöhetne, vagy édesanyám nem lenne az utól annyira kimerülve hogy oda mehetnénk, akkor már beszámoltunk volna azzal, hogy egészen hiába jártunk.

Most pedig, a mint kívánta kedves gyámtyám, nem fogom kimélni se a papírost, se a tintát, se *Bálmósékat*. Az utóbbit ugyan nem kívánta gyámtyám, de én mindent meg akarok írni.

Mikor hozzájok jöttünk, heten voltak otthon, a két leány, a meny, két fiu és az öregek. Mind nagytestű, tulhízlalt, kevésszavu szép emberek. Olyanok voltak, mint egy csoport jóllakott éjjeli ragadozó madár, a mint a napfényben nagy tunyán ülnek, csupán a fejüket és szemüket forgatva.

Ezek még beszélni is renyhék. A férfiak egész nap hervettek és dohányoztak. A nők összetett kezekkel ülnek s szép szemük üres tekin-

tettel néz a világba, vagy magukat csodálják a tükör előtt.

Csupán anyjuk beszélt mamával, nehezen nyögve panasolva a mai korra, mikor a fiuk prédek, lusták, a leányok kiátók. Bezzeg más volt akkor, mikor ő még leány volt. Hétköznap nem volt a mulatság napja, hanem kartonba öltözve, tühegyre szédtek a vásznat a leányok s egy mosó moll-ruhában bálóztak egész farsangon. Most meg eladják a trágárt és *Párisból* hozatják érte a bolond cifra rongyot, „szent Tamástól“ vagy „szent Józseftől“, — mert manapság még a szentek nevét is csak arra használják, hogy rongyokkal bolondítsák az asszonyokat! A férfiak meg akkor szegyenlettek volna úgy feküdni egész nap, mint egy beteg állat. Dolgoztak eszükkel, kezükkel.

A benn levő családtagok kelletlenül, unalommal hallgatták az öreg nő panaszait. Férje azalatt nehéz léptekkel cammogott ki s be, folyton dohogva egy vézna sárgahaju, szeplős fiatalemberre, kinek egyszerre kétféle s egészen ellentétes parancsot is adott.

Málhánkat is az a megviselt ember hordta be. Később pedig az étkezéskor is föl szolgált s akkor, ahányan voltak, annyiféle küldték...

Mindig az állása után szólították.

— *Ispán!* *Gieszhübert* ide! — rivalt rá az egyik fiatal *Bálmós*, úgy látszik, *Pistának* hívják. — *Ispán*, hozz sört! *Ispán*, tányért! *Ispán*, hol a vörös bor? Hozd vissza azt a malacpessenyét! *Ispán*, hivid ki a kutyát. Ne azt, de a *Bálnást*; a *Filkót* hivid be!

Ez így ment szakadatlanul.

A vézna *ispán* a legnagyobb fiatal *Bálmós*, az *Imre*, ruhái lehetnek s e nagy, bő ru-

Mai lapunk 4 oldal.

0000459

hozzájuk szekértolonak, jóllehet tudhatnák, hogy ha az istentelenség szelleme diadalra jut, őket söpri el legelőbb, nekik árt legtöbbet. Nem kell, csak az egyházpolitikai törvényekig visszamenniök, ha látni és okosodni akarnak. Igaz, ma még az ó lelki pásztoraik nincsenek olyan inzulzusoknak kitéve, mint szegény Csaplár Benedek, de én ezt a körülményt nem tartom reájuk nézve vigasztalónak. Alig bizonyít ez mást, mint hogy őket ennek az áramlatnak a fanatikuskai, Jung Józsefjei, nem tartják olyan ellenfeleiknek, mint Csaplár Benedeket és társait.

Mi tisztán látunk. Mi tudjuk azt, hogy hazánk nem bír ki egy olyan rázkódást, mint az Enciklopedisták tanaitól lángragyult francia forradalom volt és azért elébe a vesztség terjedésének addig, míg nem késő. A Csaplár Benedek felgyógyulhat, de hazánk elpusztul a Jung Józsefek öklének csapásaitól.

S akiben tisztességérzet él, akinek ereiben magyar vér buzog, aki nem vak: az velünk tart.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök kedden d. u. Teésről visszaérkezett székvárosába.

— Fejérvármegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület aug. 19-én délután 3 órakor Bicske község háza dísztermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Alelnöknő, pénztáros és bizottsági tag választás. 2. Alapszabály módosítás. Hivatalos lap dolgában határozat. A rendkívüli közgyűlés után választmányi ülés.

— Áthelyezések. Bognár József kir. főállatorvost a földmívelésügyi miniszter Székesfehérvárról Szombathelyre helyezte át. Bognár helyébe Szombathelyről Mészáros Győző helyezettett Székesfehérvárra. — Takacs Miksa székesfehérvári járási orvos Budapestre helyeztetett át, helyébe Pauer István eddigi városi állatorvos nevezetett ki. Pauer helyére Virág Mór helyezettett Székesfehérvárra.

hákban még véznábbnak látszott. S a mint így e gyöngye, betegesnek látszó fiatalember, e hét nagy, erős, telegészséges embertől mindegyre üzve, líhegye rohant ide-oda, ez épen nem volt neveltséges látvány, de igen botránkoztató és igen szánalmas.

Mamám is úgy vette, mert sajnálkozva kérdezősködött felőle.

— Ez? Ez egy szegény rokonunk, Bálmos Ferenc, — felelt az öregasszony. — Bálmos Gábornak a maradéka. Apátlan, anyátlan árva volt s mert mi vagyunk a keresztszülei, hát fölneveltük. Előbb a kereskedésbe adtuk. De ott gyöngye volt a portékákat leemelgetni az állványokról, hát az uram aztán úgy gondolta, hogy tán majd használhatja a gazdaságnál. Most a mi kenyérünket eszi. De inkább csak kegyelmenkenyeret.

— Hát mit tett az a szerencsétlen Gábor a vagyonával? — kérdez mamám. — Hisz biztosan tudom, hogy adósságmentes szép birtoka volt. Hát az hová lett?

— Hja, az már rég az én kezemre jutott, — dűnyögte lustán a háziúr. — Inkább legyen a családé, mint hogy idegennek jusson. Ez az éhietetlen Ferenc úgy is, ha ráhagynom, elpocsékolta volna s koldusbotra jut. Nálam legalább holtig lesz kenyere.

Az így önzetlenül fölnevelt s „kegyelmenkenyeren” tartott fiú, újra bejött s fáradhatlan készséggel váltott tányért, hordta az ételeket, borokat. Parancsra behívtá a kutyákat, majd meg újra kivezette s végül künn maradt étkezni, táján a cselédekkel.

Délután nem láttuk őt, hanem este felé, po-

— Kir. tanfelügyelő szabadságon. Gróf Festetics Bennó kir. tanfelügyelő hat heti szabadságra ment. A kir. tanfelügyelőség vezetésével Szentgericei Nagy Géza kir. s. tanfelügyelő bizott meg.

— Jótékony célú táncmulatság. Vereben aug. 5-én a helybeli fiatalság a környékbeli intelligencia bevonásával az erdőben a túzóltó-egylet és a két felekezeti egyház javára fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. Amely alkalommal a Verebi Végh család aldozatkezsége és az ügy iránt való meleg érdeklődése folytán a nevezett célokra csinos, várakozáson felüli összeg gyűlt be. Az illusztris vendégeket különféle versenyjátékok, tombola, világposta, tűzijáték stb. szórakoztatta. Ez alkalommal felüljiztek: Kenessey Kálmán 20 k., Verebi Végh Julia, Halász Gedeon 10—10 k., Verebi Végh Angelika, Dr. Burghard-Bélaváry Rezső, Csontos Andor 9—9 k., Röhlich Károly 6 k., Verebi Végh Mária, Békes János, dr. Horváth Gyula, Beleznyay István 5—5 k., Szűts Károly, Urházy Sándor, dr. Grünfeld Ignác 4—4 k., Verebi Végh János, Verebi Végh István, Balogh Gyula, Lovaszy Károly 3—3 k., Wallini József 2 k. 40 f., Feher Gyula, Urházy Lajos, Gál Antal, Tatay Lajos, Pátkay János, Tamasik Györgyné, Tóth Emma, dr. Fridreich N., Krauzler N., Nagy József, Hejj József, Tóth Imre, Grill Géza, László Lajos, Mentler Béla, Nagy Karoly, Várady Sándor, Pinter Ferenc, Röhlich Lipót, özv. Daniel Lászlóné, Kenessey Lajosné, Hunkár Jolan 2—2 k., B. Szabó Lajos, Vagyóczki János, 1 k. 40 f. k. 40 f., Nyikos Lajos, Kis Béla, Vajda Sándor, Gyarmati Dezső, Fűredi Samu, Jankovich István, Marton György, Turjak Imre, Fleischmann Géza, Rosenzweig Ignác, Sárközy Aurél, Szalay József, Bék József, Nagy Lujza, ifj. Déczy János 1—1 k., Arpai Annuska, Pahlmüller József 80—80 f., Kása Sándor 60 f., Horváth Daniel, Pahlmüller Györgyné, Szabó Dezsőné, Fleischmann Laci, Pahlmüller Györgyné, Szabó Dezsőné, Fleischmann Laci, Pahlmüller György, Gazda Ferenc 40—40 f., Dobos Györgyné 20 f. A nemesszivő adakozók ezuton is fogadják a rendezőség halás köszönetét.

— Nem lesznek ellenőrzési szemlék. Bolgár Ferenc államtitkár, mint a honvédelmi miniszter helyettese, a következő rendeletet küldte a hatóságoknak:

Megfelelo tovaabbi sűrgős intézkedés végett értesitem a címet, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügy-

rosan, faradtan jott meg a gazdaságból s akkor újra minden oldalra hívták és kiülték.

Másnap reggel mamát az öreg házaspár elvezette a gyümölcsösbe. Az asszony ott is mindent megpanaszolt s mindenért a „kegyelmenből” tartott rokont okozta. Férje végre azzal szakította félbe, hogy nem arról akartak most mamámmal értekezni, de hát ha az asszonyoknak valami fontos beszédjük van, akkor mindig a semmit hordják elő. Mire neje újra sopánkodni kezdett, hogy nem elég ok e az, egyet szólni ha az az ingyenes Ferenc, a íhült terges almát ma itt hagyja pocsekka tenni?

— Csak rokonom ne tegyen jót soha senki, mert megbánja s ezzel szuszogva, dohogva döcögött tovább.

Férje látta, hogy egészen rámaradt a fontos ügy megbeszélése, rogtán belé is fogott.

Elmondta, hogy ők bizony azért látnak minket oly szives örömmel, mert azt vélik, hogy mama azzal a szándékkal jött velem hozzájuk, hogy házassulandó fiukat, Imrét megismerjék. Es nekik az mindenképp kedvükre is van, hogy mama Imrét vette észre s Imre is kedvére valónak talál engem. De . . .

De mielőtt a fiatalok együtt beszélnének, előbb a szülők hozzák rendbe gyermekeik sorsát. Mert hát az ő két leányuk is férjhezmenendő.

Lenne is kérője mind a kettőnek. Hanem husz-husz ezer forint hozományt kérnek velük. Az pedig jó meghuzná a birtokot.

— Ennyi tomérdek pénz! — sopánkodott erre az öregasszony. — Bizony drága, igen nagy drága, — dűnyögte magában.

Férje rá se hallgatva folytatta, hogy ők

miniszter urral egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfőlkelés időszaki jelentései pedig a jelen rendeletem alapján, a folyó évben nem tartandók meg. A tiszti jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendők.

— Öngyilkosság. Megdöbent öngyilkosság történt kedden d. u. Fiáth-Kajtoron, amely a kö-tiszteletben álló Fiáth Imre földbirtokost és kiterjedt családját mély gyászba borította. Gyulai Gaál Ernő földbirtokos kedden fél 12 órakor, 40 éves korában, szíven lötte magát és rövid idő múlva kiszenvedett. Szörnyű tettének oka buskomorság s az ebből származó nagyfoku idegesség volt, a mely szerencsétlen vagyoní vállalkozásai folytán hatalmasodott el rajta. A Balaton mellékén szép birtoka volt, a melyet azonban eladott, üzleti vállalatokba bocsátkozott, amelyek nem ütötek ki kedve szerint, majd újabb birtokot vett, a melyet újra eladott. Most újabb birtok vásárlását tervezte, de sehogy sem tudott kedvére valót találni. Ezek a körülmények annyira keserítettek, hogy gyakran emlegette a halált s nem egyszer foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Felesége, valamint rokonsága, akik körében Fiáth-Kajtoron tartózkodott, hiába igyekeztek őt megnyugtanni, Gaál Ernő folyton emészte magát és buskomorsága, valamint idegessége egyre fokozódott. Par nappal ezelott atyját Budapestre vitték gyógyítás végett. Kedden — szokása szerint — soká maradt ágyában. Apósa, Fiáth Imre beszélgetett vele s egészen nyugodtnak találta. Később, dél felé, felesége zongorához ült s megkérdezte tőle, hogy nem háborgatja-e nyugalmában. Gaál meg kérte, hogy csak folytassa a játékot, a melyet egyebkor is mindig szívesen szokott hallgatni. Később egy tompa zuhanást hallottak. Kezdetben azt hitték, hogy valami butordarab dőlt el a szobában, de mikor Gaál szobájába benéztek, megföbbenve látták, hogy a szerencsétlen ember vonaglik s az utolsó perceit éli. Egy hatos Flaubert-puskával lötte keresztül a szívét. Vért alig vesztett s a biztosan kiszámított lövés hamarosan végeztet vele, a

azért szeretnék, ha mama egyeiflen leányával annyit adna, a mi az ő két leányának hozományt kipótólná a gazdaságban. Szegény mamám hiába szabódott, hogy látogatásunknak a világot sem volt más célja, csak azoknak az okmányoknak a beszerzése. Dehogy hitték! Azt gondolták, sokalja, a mit kívántak s elkezdik rábeszélni, hogy majd a ruházásom, élelmézesem nekik mind sokba fog kerülni.

Es kérték mamámat, ne hamarkodja el határozatát. Másnap is lesz idő válaszra. — Vagy hát épen meghányhatja-vetheti otthon is.

En azalatt egyedül jártam a ház árnyasabb oldalán. Boszusan, türelmetlenül hagytam ott a szép bamba ifjú hölgyeket tükreikkel együtt s az én kedves gyamatyám szavai jutottak eszembe, a ki azt mondaná róluk: ezek őskori asszonyok, évezredek óta megmaradtak egyetlen foglalkozásuk mellett: csontokat, csigákat szurkálni a fülökbe és orrukba s úgy várni az ősimadót. Évezredek előtt is ilyenek voltak ezek és évezredek múlva is meglesznek ép így a nélkül, hogy lelki életre ébrednének.

A ház szögletén, a fordulónál, egy nyitott ablakba könyvek voltak halomba rakva. Eddig nem láttam a háznál könyvet. Megálltam az ablaknál s bár ezek nagyon el voltak piszkolva, sorra néztem a címüket.

Nem hittem volna, hogy bár szörnyen rongyosan, de mégis itt van Carlyle és Taine.

— Mit csinálsz te itt egyedül, kis cukorbaba? — szólalt meg a szomszéd ablakból Imre.

— Nem tudtam, hogy ez a te birodalmad Imre. De hogy nyuzhatod el így a könyveidet?

daliás, hatalmas termetű, szép férfi pár perc alatt kiszivedett, gyászba borítva feleségét, két pici fiacskáját és nagyszánu rokonságát.

Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Gaal Ernőné szül. eörményesi és karánsebesi Fiáth Sarolta és gyermekei: Bandika és Pistika, Gaal Lőrinc, Gaal Gaszton és családja, ugy a maguk, mint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtetetlen és szeretett férj, édes atya, fiu, testvér és rokonnak gyulai Gaal Ernőnek 40 éves korában, legboldogabb házasságának 10-ik évében 1906. évi augusztus hó 14-ik napján bekövetkezett gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei Fiáth Kajtoron folyó évi augusztus hó 16-án délután 4 óraker szenteltetnek be és folyó évi augusztus hó 17-én délután fél 5 óraker a boglári családi kápolnában levő családi sírboltban helyeztetik örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise-áldozatok az elhunyt lelkiüdvéért folyó hó 18-án délelőtti 10 óraker Sárabán és Szőlősgyörökben fognak megtartatni. Fiáthkajtor, 1906. augusztus hó 15-én. -- Nyugodjék békeben!

Idyll kánikulában. A déli nap kegyetlen szigorúsággal tűz le a koponyánkra. Menekülvé sietünk a házak fala mellé, a hol a két-három arasznyi árnyékot a falakból kisugárzó forróság igrékszik tönkretenni. Nem tudjuk: verejtékünket törülgesztük e, a tüzelő nap felé forduljunk-e irgalomért, vagy azok felé sóhajtozunk, a kik a szülőhegy árnyas lombu fái alól sajnálják le az enbíróság szenvedő fehérvári részét. De csitt! ne panaszkodjunk! Ne átkozzuk sorsunkat. Hiszen van, a ki irgalommal gondolt reánk. Nyájas olvasó, ha utad a Jókai-utca kövezetere visz, áldd sorsodat, hogy az ő Székesfehérvár adminisztrátorától nem vesztet ki teljesen az idylli látványok iránt való érzék. Nézd azt az illatos pázsitot, élénk zöld színével! Valódi tavasz, valódi fehérvári pázsit, valódi legelő virit ott! Tudod mi készül ott? Bikalegelő! A gazdasági tanácsos ur, a bikák nagylelkű pátronusa, a ki ha kell megesküszik, hogy az ő bikái oly szelidek, akár a kezes bárány -- hiszen ezért legelteteti őket a sétáló hölgyközönség roppant öröme a sőtői sétány közvetlen közelében -- mondom: a tanácsos ur legközelebb idehajtja a bikákat legelni. S ezzel két nagyszerű dolgot érend elő: kiirtatni az üde pázsitot nem kell napszámosokkal kiirtatni s másodsor a bikák is hizni fognak. Az igaz, hogy a Jókai-utca közönsége interpellációra készül ennek a tervezésének még a puszta

s két ujjam közé fogva, mutattam föl egyet a szenyves kötetek közül.

Imre folkacagott.

— Azt hiszed, gyönyörűségem, hogy én ölm magam azzal? Az bizony csak az ispan mulatsága. Én csak arra használom, hogy a Balhást tanítom velük aportirozni. De még az se szereti elhozni.

— Hát én akkor rólad, Imre, jobbat gondoltam, mint azt megérdemled.

— Hogyan! Tán nem elég volt annyi éven át annyi könyvet bemagolni? Utálom a nyomtatott betűt!

— Ha így gondolkodol, abból látni, hogy keveset tanultál; azzal lettem a könyvet s el akartam menni.

— Megállj csak, aranyos! Ne nézz rám ilyen kegyetlen tekintettel azokért az ostoba könyvekért. Ha akarod gyönyörűm, hát a te kedvedért elolvassom valamennyit a mi itt van a kutya-szobában és még egy öllel!

— Ha nem magad kívánod az olvasást, Imre, akkor úgy sem lenne hasznod belőle. Azért csak hadd el.

— Dehogy is! A legnagyobb hasznot kívánám érte. Ezt a te könnyű pöttön kezezsékedet.

— Ez neked igen is nehéz lenne, Imre. Azt hiszem, nagyon rossz lennék hozzád. Sőt meg vagyok győződve, hogy igen türelmetlen és gonosz lennék. S még arról sem állok jót, hogy ez az én kezem, nem-e vetemednék a tetlegességig? Imre lusta tévóval nevetett.

— No bizony, a te csipetnyi kezeid nem tennének bennem valami nagy kárt.

— Magam is azt hiszem; és épen azért, Imre, nem lehet! s ezzel ott hagytam őt.

gondolata ellen is. Hogyan mondhatják majd akkor, hogy: kimegyünk a zöldbe, ha a „liget” a bikák predája lesz.

Másodsor: örömmel hailjuk, hogy a rózsákerti fürdő is szépen halad. A város nem hiába vette meg. Halad előre gyönyörűen. Lassankint pénzért mutogatják majd azokat, a kik ott fürdőni merészeinek. No de ha fürdőközonseg nincs, van legalább zold bekanyal a vízben. S vajjon — ki mondja azt, hogy nem szép dolog ez minálunk, a hol a zold szint ugyis elnyeli a por és a tukkaszto meleg. Hátha meg valaki a szagára is kíváncsi találna lenni. Akkor tapasztalna am érdekes dolgokat!

— **Uj zongorahangoló.** Novák József fővárosi koncert zongorahangoló városunkban fetelepedit s elvállal normalis árákon zongorahangolásokat helyben és vidéken. Novatot, ki budapesti tartózkodása alatt több elsörangú zongoraművész zongoráit hangolta s szakertelmével s ügyességgel a legkényesebb igényeknek képes megfelelni, zenéért közönségünknek figyelmébe a legmelegebben ajánljuk. Lakása Budai-ut 7. sz. n. van.

— **Szociáldemokrácia.** Ez a szó ma már egy egész fogalomkör. Benne van ebben a ferdítés, a hazugság, bikacsék, a revolver, a bicska, a zsarolás, a terrorizmus, a féltelenség, az elvadultság, az istentagadás, a hazátlan bitangság, a forradalmi, fellorgató törekvés, az urgylöletek, a papfalás, az erkölcstelenség, a dologtalanság, a tunyaság, a követelözés stb. stb., mert a szociáldemokrácia valóságos örület. Ennek az örületnek nemcsak örfjögői vannak, hanem organumai is, mint pl. a „Társadalomtudományi Társaság” folyóiratai, a „Népszava”, a „Szabadszó”, a „Világzabadság”, a „Magyar Szó”, a „Budapesti Napló”, az „Epitömunkas”, a „Famunkás”, a „Festök Szaklapja” stb. Ez utóbbiak tán a legveszedelmesebbek, mert mint szaklapokkal senki sem törődik s ezek soha egy szakeikket sem közölnek, ahelyett a legféltelenebb hangon támadják ugy a munkaadókat, mint a munkásokat. A „Festök Szaklapja”-nak egyik legutóbbi számából vesszük az alábbi cikket, megjegyezvén, hogy ez még csak suttogó zephír a többihez képest. Egy tisztességes mestert támad, aki elég bátor volt a szociáldemokrácia örületétől meg nem fertöztetett ker. szocialisták alkalmazni. Mivel a cikk ékesen beszél mi helyettünk is, csak annyit teszünk hozzá, hogy egy olyan tisztességes mestert mint Gerlits, bizonyára nem fog megijeszteni, mert ez a kirohanás neki nemcsak

Mamához mentem. Az örögur és neje nagy szeretettel fogadtak. Dicsértek, beveztek s az öreg Bálmos még azt is fölhozta, hogy első szerelmének tárgya épen olyan volt, mint én. Csak hogy az magas és erös volt és széke, világoskék szemekkel; mert cseh leány volt, Prágából.

Neje is bölingtatott fejével, de nagyon nehézne találta az idöket, mert most a cseléd sem elégzik meg pénteken babóca- vagy cicer-leves-sel; míg előbb a legkényesebb urak is megették a böjtös babilevest. Pedig a mi a háznál nem terem, arra mind készpénz kell.

Már következő reggel uton voltunk. Mama a legszivesebb marasztásra sem akart tovább ott maradni s megkönnyebülten lélekzett föl, mikor a csinos urilakot elhagytuk. A háziur még az utolsó percben is lelkerre kötötte mamának, hogy jól gondolja meg határozatát és csak jót határozzon.

Az uton a vagonban aztán mama elmondta nekem a házassági ajánlatot, én pedig elmondtam beszédemet Imrével. Mamám nevetett s azt a reményét nyilvánította, hogy leánya semmi esetben sem tenné meg azt, a mivel Imrét fenyegette.

— Igazán nem tudom, nem tenné-e meg? elmélkedtem én. — De ha az lenne rólam végezve, hogy abba a családba kell beosztódnom, akkor okvetlen csak azt a szegény eltáposott Ferencet választanám élettársamnak, mert azok közt csupán neki van esztélő, gondolkozo lelke.

Ez az igazság kedves gyámom s ha akarja tudassa ezt az öreg Bálmossal is.

Szerető gyámleánya

Magda.

hogy nem árthat, de egyenesen hasznára válik. A cikk egyébként ekként hangzik:

Székesfehérváron van egy Gerlits József nevezetű mázoló-meszer, ez a jönevű munkaadó azt haegoztatta, hogy ő már jólakott a nemzetközi nyuzókkal, ő ezental csak keresztény-cucilistákkal fog dolgoztatni. Mi természetesen felszólítottuk őt szépen, hogy tekintse azt, hogy több segédre is lesz majd szükség, de ökelme azt felelte, hogy kap ő keresztény-cucilistát annyit, amennyit csak akar. Tévuttra is lett vezetve egy piszok fráter által, aki befészkelte magát abba a műhelybe, ahol eddig mindig tisztességes szaktársak dolgoztak. Most, mivel egy ilyen csuhás talpnyalóval nem szabad nekik egy fedél alatt lenni, kénytelenek a legutolsó műhelyekben dolgozni. Ennek a tréber-fazéknak a neve Schmidt István, kontra Köves Árpád. Ugy hiszen kedves szaktársak, hogy ez a név nem ismeretlen előttetek.

Gerlits urnak pedig csak annyit: Mig a szervezett munkásságra mondott sértő szavait vissza nem fogja vonni, munkást sem itt, sem egész Magyarországon nem fog kapni.

Szaktársak! Ha Gerlits urnak segédekre lesz szüksége, oda ne menjetek, mert egy öntudatos munkásnak tudni kell, mi a kötelessége. *A székesfehérvári festömunkasok.*

— **Fellépett a sertésvész.** Szabó Gábor ezrestanai birtokán a sertésvész fellépett. Simon Sándor rendőralkapitány Székesfehérvár területére zárlatot rendelt el.

— **Újítások a telefontól.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a közönség érdekében megengedte, hogy 1906 évi augusztus hó 1-től kezdve a távbeszélő hálózatokhoz csatlakozó előfizetők állomásaira vonatkozó adatok (az állomás kapcsolási száma, az előfizető neve, foglalkozása, lakáscíme stb.) az érdekeltek ebbéli kérelme, a távb. hálózatok előfizetőinek betűrendes névsorába egyszerűen többször is felvétesse, az alábbi feltételek mellett: 1. A távb. hálózatok előfizetőinek névsorába minden előfizető neve ingyen csak egyszer vehető fel. Az egyszeri felvétel szövege nem haladhatja meg a 70 betűt. A 70 betűbe nem számítatik be: a) a kapcsolási szám, b) a lakáscím olyan helyeken, a hol az előfizető lakására vonatkozó közelebbi adatok (kerület utca, házszám) felvétele meg van engedve. c) a főállomáshoz csatlakozó mellékállomások számának megjelölése (p. o. „3 mellékállomással” (a főállomás nyilvános vagy időszakai (téli v. nyári) jellegének feltüntetése. 2. Azon előfizető, a ki állomását egyenlő több elnevezéssel kívánja a névsorba felvételni, minden egyes felvételért 6 kor. évi díjat fizet. 3. Ha a díjköteles szöveg 70 betűnél többet tartalmaz, a 70 betűt meghaladó díjköteles szövegnek minden 35 betűje után további 3 kor. évi díj fizetendő. A 70 illetve 35 betűnél kevesebb betűt tartalmazó szövegrész teljes 70 illetve 35 betűnek számít s mint ilyen 6 illetve 3 koronával díjazatik. 4 a 2 s 3 pontok alatt megállapított díjak a naptári év kezdetén egy összegben és előre esedékesek és az előfizetési díjakkal együttesen szedetnek be. A lefizetett díjakról a hivatal (pénztár) nyugtát állít ki. 5. Évközben bejelentett olyan díjköteles szövegek felvételért, la melyek az év folyamán kiadott névsorok mindegyikében már nem jelenhettek meg, a fennebb megállapított díjak az a hányada fizetendő, a hányaszor az évben a névsor még megjelenik. 6. akik a névsorban már ez időszertint is egyszerűen többször szerepelnek, azokra nézve a jelen rendelt határozatai 1907 évi január 1-től kötelezők. 7. a közhatalóságok, közhivatalok és közjótékonyaságot gyakorló intézetek állomásaira vonatkozó adatok az állomást bérlő illetőség stb. külön kérelmére és az 1 pont alatt említett terjedelemben egyszerűen többször is felvehetők a névsorba, díjmentesen azonban ezek is csak legfeljebb háromszor.

— **A pálinka halottja.** Moharos János sárkeresztési lakos nagy kedvelője volt a szeszese italoknak és nem volt olyan nap, amikor józan állapotban tért volna haza lakására. Ilyenkor azután hozzátartozóit ütötte-verte, sőt a házból is kizavarta őket. Folyó hó 13-án felesége, miután egész nap nem látta Moharost, szorongva várta haza. A délutáni órákban az asszonynak valami dolga akadt a ház végében levő kamrában. Amikor benyitott, rémülve látta, hogy férje ott lóg holtan a mestergereándrára kötve. Az asszony segélykiáltására az utcán arahaladó Babay Dezső községi jegyző besietett a házba, levágta az öngyilkost, de ennek hullája már egészen hideg volt. Moharos János, aki 45 éves, valószínűleg részeg állapotban követte el végzetes tettet.

— **Csaló segédjegyző.** Két rendbeli család és hatóság elleni erőszak vétségével vádolva került a helybeli kir. törvényszék elé Bahir János tápiósi illetőségű 26 éves, züllött segédjegyző. Bahir ez év június havában Gulyás László rákospalotai lakostól, magát egy ottani földbirtokos rokonának adva ki, egy forgópisztolyt csalt el. Farkas Lajos tápiósi lakosnál pedig mint fővárosi orvos mutatkozván be, 14 koronát kért kölcsön, amit persze soha nem adott. Bahir június 7-én Székesfehérvárra jött és itt az Óbudavár vendéglőben magát várpalotai vendéglősnek adva ki, miután, közbe pedig nagyokat hazudott. A vendéglő tulajdonosának gyanusnak tűnt fel a várpalotai szaktárs és ezért értesítette a rendőrséget. Amikor a rendőrök a helyszínére érkeztek és a csalót igazolásra szólították, ez éktelen patáliát csapott, sőt az egyik rendőrt tetleg bántalmazta. A helybeli kir. törvényszék Bahir Jánost két rendbeli csalás és erőszak elleni erőszak címén két havi fogházra ítélte. Bahir az ítélet ellen felelbezzést jelentett be.

— **Névváltoztatás.** Klein Mihály gánti illetőségű, rákospalotai lakos, vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Kis“-re változtatta.

— **Ismeretlen gabonatorvajok.** Vincze Sándor kiskeszűi lakos földműves keletlenül meglepetésre ébredt kedden reggelre. Ejnek idején feltörték zárt kamráját és onnan két zsák búzát elloptak. Vincze Sándor feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást, de a tolvajt ezigdig nem sikerült kézrekeríteni.

Jó minőségű pórkölt szalonna nagyobb mennyiségben kapható Lukátsy Antal Rákóczi-utcai fűszerkereskedésében.

— **Tűz a vidéken.** A napokban a vészharang kongása verte fel álmuikból Cece község nyugalmára tért lakóit. Szamosi Márton földművesgazda udvarán egy árpa- és buzaasztag állott lángokban. Dacára a rögtön oltási munkálatoknak, mindkét asztag teljesen leégett. A kár meghaladja a 800 koronát, melynek egy része azonban a biztosítás révén megtérül. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. A vizsgálat ez irányban megindult.

— **Betegség elől a halálba.** Dobos Mihály sáregresi lakos földművesgazda már hosszabb idő óta betegeskedett. A fiatal ember gyakran emlegette hozzátartozói előtt, hogy öngyilkossá lesz. A napokban azután beváltotta ígérését. Családjának távollétében az istállóba zárkózva, vízzel töltött vadászfegyveréből szájába lött. A lövés az öngyilkos fejét a felismerhetetlenségig szétrombolta. Hozzátartozói már csak kihűlt tetemet találtak meg Dobosnak, aki mindössze 35 éves volt és négy apró árva hagyott hátra.

— **Tolvaj cigányasszony.** Lopás büntette miatt vádolva állott f. hó 13-án délelőtt Lakatos Gyuláné abai illetőségű kóbor cigányasszony a helybeli kir. törvényszék előtt. Ez év júniusában a more alamizsnát kért beállított Labanc László abai nyugalmazott tanító házához, hol egy őrizzetlen pillanatban besurrant a kamrába s onnét egy baltát elloptott 1 korona értékben. A károsult

feljelentésére a csendőrség csakhamar kinyomozta a tettest Lakatos Gyuláné személyében, kinél a baltát meg is találták s aki most állhatatosan tagadta a lopást s azt vallotta, hogy úgy találta a baltát. A kir. törvényszék ez ügyben a következőképp alakult meg: Elnök Keczak Izidor kir. törvényszéki bíró. Szavazóbírák voltak Tömör József és Bodányi László kir. törvényszéki bírák. Jegyző Kroskovszky Imre. Vádhatóság Hrabovszki Aurél kir. alügyész. A bíróság a beidézett tanuk alapján bűnösnek mondta ki Lakatos Gyulánét lopás vétségében s ezért 6 havi börtönfőre ítélte. Vádolt az ítéletben megnyugodott s így az ítélet jogerős.

Több oldali felszólításra van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy hetenkint csütörtök, szombat és vasárnap a felvételeket személyesen eszközölöm. Szigeti fényképész.

IRODALOM.

Az új katekizmusok. A következő sorok közlésére kérték fel bennünket: Tisztelettel értesitem az érdeklődő közönséget, hogy az átdolgozott katekizmusok kétféle kiadásra fog még e hó folyamán a Szent István-társulatnál az esztergomi főegyházmegyei hatóság engedelmével megjelenni: a Római katolikus Elemi katekizmus a biblia elemeivel az elemi népiskolák II. osztálya részére, színesen illusztrálva (köve ára 50 fillér) és a Római katolikus Kis katekizmus az elemi népiskolák többi osztálya részére, illusztrációkkal (köve ára 50 fillér). Az utóbbi nézetem szerint a középiskolák első osztályát is meg fog felelni, legalább is addig, míg a szinten elkészült Nagyobb katekizmus meg fog jelenhetni. A Szent István-társulat kiadóhivatala (Budapest, VIII, Szentkirályi-utca 28.) szívesen veszi, ha a megrendelések már most megtörténnék, hogy a szükséges példányszámról tájékozást szerzhessen. Budapest, 1906. augusztus 12. Pokorny Emanuel, az országos katekizmus-kizottság előadója.

Ezeket a sorokat melegen ajánljuk a székesfehérvári egyházmegye minden, hitoktatással foglalkozó tanfőúrjainak figyelmébe. Régi s valóban égető szükségleten segít ez az új könyv. Tudvalevő dolog, hogy az egri, valamint az esztergomi katekizmus régi, az ötvenes évek munkája, a mely theologiai tekintetben megfelelt ugyan a követelményeknek, de a gyermekek értelmi fejlettségével épen nem volt arányban. Az új katekizmusokat az ország hitoktatóiból alakult bizottság készítette, a mennyiben minden egyházmegye püspöke két hitoktatót küldött ki (a székesfehérvári egyházmegyéből Dornis István és Bilkei Ferencet). Ez a testület Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök elnöklete alatt a maga kebeléből egy három tagú bizottságot küldött ki, (Pokorny Emanuel drt, Zelliger Vilmos drt és Gerey Józsefet), a kik az általuk kidolgozott katekizmus tervezetét a többi megbízottnak elküldötték. Erre aztán mindenki megtette a maga észrevételét. A két éven keresztül tartó munka ez év júliusában ért véget, a mikor a megbízottak Budapesten összegyűlve, az utolsó simítást végezték a már többször átdolgozott könyveken. Elmondhatjuk e szerint, hogy az új könyveket jótórnán az egész ország hitoktatói készítették s azt is elmondhatjuk, hogy jobb, könnyebb s ha szabad magunkat így kifejeznünk — tökéletesebb tankönyvet alig találhatnánk, a mely egyszerűsége, világossága s a gyermekek értelmi fejlettségéhez való alkalmazottsága által minden más tankönyv fölött áll. Ugyszólván minden szavát külön vitatták meg s csak azt fogadták el, a mit minden tekintetben legmegfelelőbbnek találtak. A mint az értesítés is mondja egyelőre kétféle katekizmus készült el: az elemi és a kis

katekizmus. Az első az elemi iskolák I. és II. osztályai számára valódi gyönyörűsége lesz a gyermekeknek. Remek öt színű képekkel van díszítve. A Szent István-társulat nagy áldozattal a legszebb ilyenü képeket válogatta össze s mindegyik művészeti szempontból is remek dolog. A Kis Katekizmus a III.—VI. osztályok számára szintén illusztrálva van s könnyű, világos, mindamelllett teljes szövegével szintén pompás munka. Az egri érsek kivételével minden egyházmegyei hatóság elfogadta az új könyveket. Egyházmegyénk főpásztora, dr. Prohászka Ottokár szintén örömmel fogadta a megye iskolái számára. Mi, a kik láttuk és ismerjük a kitűnő könyvecskéket, a legmelegebb szeretettel ajánljuk az illetékes körök figyelmébe, annál is inkább, mert bevezetésük által nemcsak a gyermekek, hanem a hitoktatókon is segítünk és bámulatos könnyűséggel érünk el eddig nem tapasztalt eredményt.

Eladó birtok.

A Purgly testvérek tulajdonát képező Lepsény község határában fekvő Kőkút pusztai ingatlanságból cca 400 holdnyi terület akár egészben, akár 5 holdtól kezdődő parcellákban eladatik. Bővebb felvilágosítást nyújt a Győri Általános Takarékpénztár, Győr és továbbá az enyingi és lepsényi községi jegyzők.

COOK és JOHNSON
amerikai

Patent

Tyukszem-gyűrűje

(törv. védve)

ma az egyedüli szer, mely a kinos, tyukszemfajdat azonnal megszünteti és a tyukszemet kiirtja.

A világ legjobb szere!

Minden vevőnek ajánlható.

1 darab ára 20 fillér, 6 darab 1 korona.

Kapható Székesfehérvárott:

Czollner Vince, a Magyar Korona,

Lukács Lajos, a Fekete Sas,

Mrich Viktor, az Órangyal,

Takácsi Nagy József, az Isteni Gondviselés,

Pásztor Sándor, a Szent István,

Ray Rudolf özvegye, a Szent Háromszághoz címzett gyógytárakban.

Sirolin

Kemény és társai által készített, a köhögést, vésztetést, elhárítja.

Tüdöbetegek, hurutok, számkökögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Mint hogy értékelés utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájcz)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárnyalomban. — Ársi Helyzetben 4.—korona.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000462